

УКРАЇНСЬКИЙ АДВЕНТИСТСЬКИЙ ТЕОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання дослідницьких робіт
з практичного богослов'я

Буча
2020

Укладачі:

Понятовська Л.Й.

PhD

Куриляк Б.І.

PhD candidate

Куриляк В.В.

PhD

Відповідальний за випуск: Корчук В.І.

DMin

ВСТУП

Дослідницькі роботи з практичного богослов'я відіграють важливу роль у фаховій підготовці студентів богословського факультету. Завдяки виконанню завдань дослідницьких робіт розвиваються та вдосконалюються:

- навички самостійної дослідницької діяльності;
- уміння свідомо концентрувати зусилля для аналізу та інтерпретації тексту Святого Письма;
- уміння робити концептуальні висновки;
- інтелектуальні й творчі можливості студента [5].

Кожна дослідницька робота є своєрідною співпрацею і певною мірою, співтворчістю студента-дослідника та його керівника.

Головною метою дослідницької роботи у практичному богослов'ї є:

- досліджувати світ, щоб зрозуміти реальні проблеми;
- досліджувати Святе Письмо, щоб побачити та зрозуміти, що є ідеальним за Божим планом у цій ситуації;
- планувати дії, які б були корисні у вирішенні проблеми.

Основні питання на які відповідає практичне богослов'я:

- Що відбувається? (описово-емпіричне завдання);
- Чому це відбувається? (інтерпретація);
- Що має відбутися? (нормативне завдання);
- Якою має бути відповідь на ситуацію? (прагматичне завдання).

Комплексний підхід у дослідницьких роботах допоможе молодим дослідникам якнайглибше збагнути суть богословського дослідження, методи і прийоми аналізу тексту Святого Письма, а також сформулювати власні уявлення про розвиток богослов'я.

У пізнанні специфіки практичного богослов'я значною мірою допомагають й інші дисципліни. Для цілісного та систематичного дослідження подій, явищ та фактів необхідно враховувати зв'язки теології з комплексом гуманітарних наук (філософія, психологія, мистецтвознавство, літературознавство тощо). Методологічною основою студентських робіт можуть бути праці вітчизняних вчених, а також дослідження зарубіжних богословів.

КУРСОВА ТА ДИПЛОМНА РОБОТИ ЯК КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Курсова робота – це самостійна навчально-наукова робота студента дослідницького характеру, що виконується з певної дисципліни. Цей вид дослідницької діяльності необхідний для закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних студентами під час навчання. Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Теми затверджуються на засіданні педагогічної ради. Виконання курсових робіт визначається за графіком.

Основні завдання курсової роботи:

- навчити систематизувати теоретичні знання з вивченої дисципліни;
- навчити оперувати первинними навичками здійснення сучасних досліджень;
- направити студента на самостійне осмислення проблеми;
- навчити критично та творчо підійти до дослідження;
- навчити збирати, аналізувати, систематизувати джерела;

- навчити застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань;
- навчити формулювати висновки, пропозиції, рекомендації з предмету дослідження [5].

Незалежно від обраної теми, структура курсової (дипломної) роботи має бути такою:

- титульний аркуш
- зміст
- вступ
- розділи (підрозділи), що розкривають тему
- висновки
- список використаних джерел
- додатки

Дипломна робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, що виконується на завершальному етапі навчання у вищому навчальному закладі. Дипломна робота має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих студентом знань, умінь та навичок із спеціальних дисциплін. У більшості випадків дипломна робота є поглибленою розробкою теми курсової роботи студента-випускника. Нею передбачена систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових або практичних завдань.

Основні вимоги до дипломних робіт:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану певної галузі науки та перспективам розвитку, практичним завданням відповідної сфери;
- вивчення та критичний аналіз монографічних і періодичних видань з теми;
- вивчення та характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану;
- чітка характеристика предмета, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведених автором спостережень та висновків;
- узагальнення результатів, обґрунтування їх, висновки та практичні рекомендації.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Написання курсової та дипломної роботи з практичного богослов'я має свої особливості. Проповідування, вчителювання, дитяче та молодіжне служіння, місіологія, консультування, пасторське служіння та лідерство являються свого роду підрозділами практичного богослов'я. Всі перераховані підрозділи мають за мету втілити теологію у практичне служіння. Дослідницька робота у практичному богослов'ї повинна розпочинатись з реальної життєвої проблеми з метою запропонувати рішення в кінці дослідницької роботи, яке зможе змінити проблемну ситуацію в кращу сторону [3, с. 204]. Сміт К. Г. пропонує чотири важливих характеристики практичного богослов'я:

Кореляційний. Цей вид займається порівнянням реальних життєвих ситуацій з тим що має бути за ідеальних умов, або за ідеальною моделлю. Тобто, пошук та розуміння сьогодишньої проблемної ситуації та бажаний сценарій вирішення цієї проблеми.

Герменевтичний. Цей вид вимагає вміння інтерпретувати нинішню ситуацію та тлумачити Біблійний погляд на дану проблему.

Критичний. Цей вид вимагає вміння оцінювати об'єктивне розуміння явища, яке має бути основою інтерпретації та вирішень.

Трансформативний. Цей вид підкреслює можливості приведення життєвих ситуацій у гармонію зі Словом Божим [3, с. 205].

Саме тому, працюючи над **курсвою роботою**, студенти повинні використовувати свої знання не тільки в галузі богослов'я, але й значною мірою, інших дисциплін які відкривають дороги до вирішення

проблем зазначених у дослідницькій роботі. Слід усвідомити, що всі курсові роботи повинні мати окреслену проблему для вирішення в процесі дослідження. Це означає, що під час написання свого першого наукового дослідження студент повинен навчитися формулювати наукові ідеї (посилаючись на відповідні праці вчених-богословів), аргументовано викладати власні думки і спостереження (підтверджуючи їх цитатами з богословських праць).

Курсова робота буде переконливою лише тоді, коли її основу складатиме *аналіз тексту Священного Письма, який буде головною базою для відповіді на реальну сьогоденну проблему заявлену у дослідницькій роботі.*

При написанні курсової роботи студент зобов'язаний посылатися на джерела, які він досліджував, на статті, з яких запозичив окремі думки, матеріали, тези. У своїх перших наукових пробах молоді дослідники повинні навчитися творчо використовувати ідеї вчених і з повагою ставитися до них. У разі використання матеріалів без посилань на джерела інформації чи дослівного переписування робота не допускатиметься до захисту.

Дипломна робота є кваліфікаційним науковим дослідженням, яке повинно підтвердити фаховий рівень випускника-богослова. Студент-дипломник, повинен продемонструвати здобуті упродовж навчання знання та розуміння особливостей дослідження у практичному богослов'ї, уміння критично аналізувати наукову літературу за обраною темою, систематизувати її, а також виробляти власну методику дослідження Святого Письма.

МОВА І СТИЛЬ РОБОТИ

Мові і стилю слід приділити дуже серйозну увагу, адже саме мовностилістична культура роботи найкраще виявляє загальну культуру її автора. Мова і стиль роботи як частина писемної наукової мови склалися під впливом так званого академічного етикету, сутністю якого є інтерпретація власної та запозичених точок зору з метою обґрунтування наукової істини. Вже склалися певні традиції у спілкуванні вчених між собою як в усній, так і в писемній мові. Проте не слід думати, що існує збірка «писаних» правил наукової мови. Може йтися лише про деякі усталені особливості.

Найхарактернішою ознакою писемної наукової мови є формально-логічний спосіб викладу матеріалу. Це відображається у всій системі мовних засобів. Науковий виклад складається головним чином із роздумів, метою яких є доведення істин, виявлених унаслідок дослідження фактів дійсності.

Для наукового тексту характерними є смислова завершеність, цілісність і пов'язаність. Найважливішим засобом вираження логічних зв'язків тут є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби, що вказують на послідовність розвитку думки (спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже та ін.), заперечення (проте, тимчасом, але, тоді як, однак, аж ніяк), причинно-наслідкові відношення (таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, внаслідок цього, крім того, до того ж), перехід від однієї думки до іншої (раніше ніж перейти до..., звернімося до..., розглянемо, зупинимось на..., розглянувши..., перейдемо до..., треба зупинитися на..., варто розглянути...), результат, висновок (отже, значить, як висновок, на закінчення зазначимо, все сказане дає змогу зробити висновок, підсумовуючи, слід сказати...).

Засобами логічного зв'язку можуть виступати займенники, прикметники і дієприкметники (даний, той, такий, названий, вказаний та ін.). Не завжди ці та подібні їм слова прикрашають наукову працю, але вони є своєрідними дороговказами, які попереджають про повороти думки автора, інформують про особливості його творчого шляху. Читач наукової роботи відразу розуміє, що слова «справді» або «насправді» вказують, що наступний текст повинен бути доведенням, «з іншого боку», «навпаки», «але» готують читача до сприйняття протиставлення, «бо» – пояснення.

У деяких випадках словосполучення розглянутого вище типу не тільки допомагають окреслити переходи авторської думки, а й сприяють удосконаленню рубрикації тексту. Наприклад, слова «перейдемо до розгляду» можуть замінити заголовок рубрики. Вони, відіграючи роль невиділених рубрик, пояснюють внутрішню послідовність викладу, а тому в науковому тексті дуже потрібні.

На рівні цілого тексту для наукової мови, мабуть, основною прикметою цілеспрямованість і прагматизм. Звідси стає зрозуміло, чому емоційні мовні елементи досліджень не відіграють особливої ролі. Науковий текст характеризується тим, що його становлять лише точні, отримані внаслідок трипалих спостережень і наукових експериментів відомості та факти. Це зумовлює і точність їх словесного вияву, і, таким чином використання спеціальної термінології.

Завдяки спеціальним термінам стає можливим у стислій та економній формі давати розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ. Треба добре пам'ятати, що науковий термін — це не просто слово, а втілення сутності даного явища. Отже добирати наукові терміни і визначення необхідно дуже уважно. Не можна довільно змішувати в одному тексті різну термінологію, пам'ятаючи, що кожна галузь науки має свою, притаманну тільки їй термінологічну систему.

Не використовується також замість прийнятих у даній науці термінів професійна лексика, тобто слова та вирази, поширені у певному науковому середовищі. Професіоналізми – це не позначення наукових понять, а умовні, вищою мірою диференційовані найменування реалій, які використовуються в середовищі вузьких фахівців і зрозумілі тільки їм. Це їхній своєрідний жаргон. В основі такого жаргону лежить побутове уявлення про наукове поняття.

Фразеологія наукової прози також вельми специфічна. Вона покликана, з одного боку визначати логічні зв'язки між частинами висловлювань (такі, наприклад, стійкі сполучення як «навести результати», «як показав аналіз», «на підставі отриманих даних» «підсумовуючи сказане», «звідси випливає, що» та ін.), з іншого боку, позначати певні поняття, будучи, по суті, термінами (такі, наприклад, «релігійна організація», «церковне право», «державно-церковні відносини» та ін.).

Розглянемо тепер деякі особливості наукової мови, котрі суттєво впливають на мовностилістичне оформлення курсового, кваліфікаційного чи магістерського дослідження. Насамперед слід відзначити наявність великої кількості іменників із абстрактним значенням, а також віддієслівних іменників (дослідження, розгляд, вивчення та ін.).

У науковій прозі широко представлені відносні прикметники, оскільки саме вони на відміну від якісних дають змогу з максимальною точністю вказувати достатні і потрібні ознаки понять. Як відомо, не можна утворювати форми ступенів порівняння відносних прикметників. Тому в тексті, використовуючи якісні прикметники, перевагу віддають аналітичним формам вищого та найвищого ступенів. Для утворення найвищого ступеня часто використовують слова «найбільш», «найменш».

Особливістю мови наукової прози є також відсутність експресії. Звідси домінуюча форма оцінки – констатація ознак, притаманних слову, яке визначають. Тому більшість прикметників є тут частинами термінологічних виразів. Так, правильно буде прикметник «наступні» замінити займенником «такі», котрий всюди підкреслює послідовність перерахування особливостей і прикмет.

Дієслово і дієслівні форми несуть у тексті наукових праць особливе інформаційне навантаження. Автори таких праць звичайно пишуть «проблема, яка розглядається», а не «проблема, яка розглянута». Ці дієслівні форми служать для окреслення постійної ознаки предмета (у наукових законах, закономірностях, встановлених раніше або в процесі даного дослідження), вони використовуються також при описі дослідження.

Широко вживаються також дієслівні форми недоконаного виду минулого часу дійсного способу, бо вони не фіксують відношення до дії, яка описується, на момент висловлювання. Рідше – дієслова умовного і майже ніколи – наказового способу. Часто використовуються зворотні дієслова, пасивні

конструкції, що зумовлено необхідністю підкреслити об'єкт дії, предмет дослідження (наприклад, «У даній статті розглядаються...»).

У науковій мові дуже поширені вказівні займенники «цей», «той», «такий». Вони не тільки конкретизують предмет, але й визначають логічні зв'язки між частинами висловлювання (наприклад, «Ці дані служать достатньою підставою для висновку...»). Займенники «щось», «дещо», «що-небудь» через неконкретність їх значення в тексті наукових праць не використовуються.

Зупинимось тепер на синтаксисі наукової мови. Оскільки вона характеризується логічною послідовністю, тут окремі речення і частини складного синтаксичного цілого, всі компоненти (прості та складні), як правило, дуже тісно пов'язані один з одним, кожен наступний впливає з попереднього або є наступною ланкою в розповіді чи міркуваннях. Тому для тексту дослідження, який потребує складної аргументації і виявлення причинно-наслідкових відносин, властиві складні речення різних видів із чіткими синтаксичними зв'язками. Звідси розмаїття складених сполучників підрядності «завдяки тому, що», «між тим як», «тому що», «замість того, щоб», «з огляду на те, що», «зважаючи на те, що», «внаслідок того, що», «після того, що», «тоді як» та ін. Особливо часто використовуються похідні прийменники «відповідно до...», «внаслідок», «на відміну від...», «поряд з...», «з огляду на» та ін.

У науковому тексті частіше зустрічаються складнопідрядні, ніж складносурядні речення. Це пояснюється тим, що підпорядковуючі конструкції відбивають причинні, часові, наслідкові, умовні і подібні відношення, а також тим, що окремі частини у складнопідрядному реченні тісно пов'язані між собою. Частини ж складносурядного речення немовби нанизуються одна на одну, утворюючи своєрідний ланцюг, окремі ланки якого мають незалежність і легко піддаються перегрупованню.

Безособові, неозначено-особові речення в тексті дослідницької роботи вживаються при описі фактів, явищ і процесів. Називні речення використовуються в назвах розділів, підрозділів і пунктів, у підписах під рисунками, діаграмами, ілюстраціями. Писемна наукова мова має й стилістичні особливості. Об'єктивність викладу – основна її стилістична риса. Звідси наявність у тексті наукових праць вставних слів і словосполучень на позначення ступеня достовірності повідомлення. Завдяки таким словам той чи той факт можна подати як достовірний (справді, насправді, зрозуміло), припустимий (треба гадати, як видно), можливий (можливо, ймовірно).

Обов'язковою вимогою об'єктивності викладу матеріалу є також вказівка на джерело повідомлення, автора висловленої думки чи якогось виразу. У тексті цю умову можна реалізувати за допомогою спеціальних вставних слів і словосполучень («за повідомленням», «за даними», «на думку», «на нашу думку» та ін.). Стил писемної наукової мови – це безособовий монолог. Тому виклад звичай і ведеться від третьої особи, бо увага зосереджена на змісті та логічній послідовності повідомлення, а не на суб'єкті. Порівняно рідко використовуються форми першої і зовсім не використовуються – другої особи займенників однини. Авторське «я» ніби відступає на другий план.

Нині стало неписаним правилом замість «я» використовувати «ми», з огляду на те, що вираз суб'єкта авторства як формального колективу надає більшої об'єктивізму викладу. Справді, вираз авторства через «ми» дає змогу відобразити власну думку як думку певної групи людей, наукової школи чи наукового напрямку. І це цілком зрозуміло, оскільки сучасну науку характеризують такі тенденції, як інтеграційна колективність творчості, комплексний підхід до розв'язання проблем. Займенник «ми» його похідні якомога краще передає й відтінює ці тенденції.

Ставши фактом наукової мови, займенник «ми» зумовив цілу низку нових похідних словосполучень, наприклад, такий: «на нашу думку». Проте нагромадження в текст займенника «ми» справляє малоприємне враження. Тому автори наукових праць намагаються використовувати звороти, що виключають наявність цього займенника. На допомогу приходять конструкції з невизначено-особовими реченнями. Використовується також форма викладу від третьої особи («Автор вважає...»). Аналогічну функцію виконує речення з пасивними дієприкметниками («Розроблений комплексний підхід до

вивчення...»), в якому відпадає потреба у фіксації суб'єкта дії, що тим самим дає змогу уникати в тексті роботи особових займенників.

Якостями, котрі визначають культуру наукової мови, є точність, ясність і стислість. Смыслова точність – одна з головних умов забезпечення наукової та практичної значущості інформації, вміщеної в тексті роботи. Недоречно вжите слово може суттєво викривити сенс написаного, призвести до подвійного тлумачення тієї чи тієї фрази, надати всьому тексту небажаної тональності.

На жаль, автори не завжди досягають правильного слововживання, недбало добираючи слова, спотворюють висловлену думку, припускаючись лексичні помилок, позбавляють наукову мову точності та ясності. Поганою є звичка пересипати свою мову канцеляризмами, заплутаною книжковою лексикою, переобтяжувати її чужомовними словами. Трапляються випадки, коли звичайні українські слова вживаються неточно всупереч їхній семантиці і тоді народжуються фрази типу: «Більша половина праць залишилася недосяжною». Почасти це пояснюється елементарним незнанням значення слова

Точність наукової мови забезпечується ще й дотриманням стилістичних норм і зв'язків слів у реченні. Ще одна необхідна якість наукової мови – її ясність. Ясність – це вміння писати доступно і дохідливо. Практика показує, що особливо багато неясностей виникає там, де автори замість точних кількісних значень використовують слова і словосполучення з невизначеним або занадто узагальненим значенням.

Стислість – третя обов'язкова якість наукової мови. Реалізація цієї якості означає вміння уникнути непотрібних повторів, надмірної деталізації і словесного мотлоху. Кожне слово і вираз служать тут меті, яку можна сформулювати таким чином: якомога не тільки точніше, але й стисліше донести сутність справи. Тому слова і словосполучення, котрі не несуть жодного смислового навантаження, повинні бути повністю вилучені з тексту роботи

Щоб уникнути багатослів'я, треба передусім боротися із непотрібними словами. Вони свідчать не тільки про мовну недбалість її автора, а й часто вказують на нечіткість його уявлення про предмет дослідження або на те, що він просто не розуміє точного сенсу слів, узятих із чужої мови. Так з'являються сполучення типу: «інтервал перерви», «внутрішній інтер'єр» та ін.

До мовної надмірності слід віднести і вживання без потреби чужомовних слів, які дублюють українські і тим самим невиправдано ускладнюють вислів. Навіщо, наприклад, говорити «нічого екстраординарного», коли можна сказати «нічого особливого»; замість ординарний – звичайний, індиферентно – байдуже, ігнорувати – не помічати, лімітувати – обмежувати, орієнтовно – приблизно, функціонувати – діяти, диверсифікація – різноманітність, детермінувати – визначати, апробація – перевірка і т.д.

Неправильне або паралельне використання чужомовної лексики призводить, як правило, до зайвих повторів, наприклад: «організаційна секта», «форсувати прискореними темпами». Інший різновид багатослів'я – тавтологія, тобто повторення одного й того ж іншими словами. Багато робіт переповнено повтореннями однакових або близьких за значенням слів.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ

Курсова та дипломна роботи мають свою специфіку, їх деталі завжди потрібно узгоджувати з науковим керівником. Раціонально організувати роботу над темою дослідження, правильно розподілити свій час, спланувати його, глибоко і своєчасно розробити вибрану тему допоможе *план написання курсової (дипломної) роботи*:

- Вибір теми, ознайомлення з нею, її обґрунтування.
- Виявлення та відбір літератури з теми.

- З'ясування об'єкта, предмета, визначення мети і завдань дослідження.
- Складання робочої картотеки літератури з обраної теми.
- Вивчення та конспектування літератури з обраної теми.
- Складання попереднього плану роботи, узгодження його з керівником.
- Виклад тексту роботи згідно з її структурою.
- Формулювання висновків дослідження.
- Написання вступу та огляду літератури з теми дослідження.
- Оформлення списку використаних джерел та додатків.
- Подання чорнового варіанту роботи науковому керівнику, написання відгуку науковим керівником.
- Усунення зауважених недоліків, врахування рекомендацій наукового керівника, підготовка остаточного варіанту роботи.
- Літературне і технічне оформлення роботи, її рецензування, підготовка до захисту, захист роботи.

Процес роботи над дослідженням поділяється на три основні етапи: підготовчий, етап роботи над змістом, завершальний.

Перший етап виконання курсової, дипломної роботи передбачає:

- вибір теми курсової, дипломної роботи, її осмислення та обґрунтування. Перевага має надаватися темі, при розробці якої студент зможе виявити максимум особистої творчості та ініціативи. Разом з керівником слід визначити межі розкриття теми.
- з'ясування об'єкта, предмету, мети дослідження з урахуванням їх системних логічних зв'язків з темою роботи.

Об'єкт дослідження – це обраний для вивчення процес (явище), який породжує проблемну ситуацію. Головне питання при визначенні об'єкта «Що розглядається?».

Предмет дослідження – це тільки ті істотні зв'язки та відношення, що підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження; тобто предмет дослідження є вужчим, ніж його об'єкт. Предмет дослідження визначається при відповіді на питання: «Як розглядати об'єкт?», «Які відносини йому властиві?», «Які аспекти і функції виділяє дослідник для вивчення об'єкта?».

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом, а також з кінцевим результатом дослідження та шляхом його досягнення.

Завдання дослідження можуть включати такі складові:

- вирішення певних теоретичних питань, що належать до загальної проблеми дослідження (виявлення сутності понять, явищ, процесів, розробка ознак, принципів розвитку тощо);
- всебічне вивчення історії дослідження певної проблеми;
- обґрунтування необхідної системи методів для дослідження обраної теми;
- практичний аналіз матеріалу.

Критеріями вибору пропонованих тем курсових та дипломних робіт є: актуальність науково-дослідницьких проблем, наукові зацікавлення викладачів факультету, що відповідають фаховій науковій проблематиці, а також потреба заповнити «білі плями» у дослідженнях з практичного богослов'я.

Обравши тему, студент занотовує її у запропонованому списку, одразу ж відвідує консультацію керівника. На першій консультації, студент та керівник роботи окреслюють тему, складають приблизний план роботи, формулюють мету і завдання дослідження. Керівник рекомендує основну бібліографію і

наукову літературу. На всіх етапах виконання роботи студент може звертатися до керівника за консультацією. Практика підтверджує, що важливо ознайомити керівника з чернеткою курсового дослідження на початковому етапі роботи, оскільки це дозволяє уникнути теоретичних, методологічних і стилістичних помилок у роботі.

Теми дослідницьких робіт затверджуються засіданням педагогічної ради. При обранні теми дипломної роботи враховуються наукові інтереси студента. Розпочинаючи дипломне дослідження, студент складає і узгоджує з керівником план і завдання своєї наукової роботи. Назва дипломної роботи повинна чітко окреслювати напрямок дослідження та вказувати на його мету.

Другий етап виконання курсової (дипломної) роботи:

Другий етап дослідження передбачає:

- вивчення та конспектування літератури по темі курсової (дипломної) роботи (чим ширше та різноманітніше коло джерел, які використав студент, тим вищою є практична цінність його дослідження);
- узгодження попереднього плану роботи з керівником;
- при викладі тексту курсової (дипломної) роботи зважати на тему та структуру кожного розділу та підрозділу (окремий розділ – висвітлення питання, окремий підрозділ – розгляд частини питання розділу); думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст повинен підпорядковуватися загальній ідеї; один висновок не має суперечити іншому, а доповнювати чи підкріплювати його;
- кожен розділ роботи завершується висновками, на основі яких згодом формулюються загальні висновки до роботи.

Завершальний етап виконання курсової (дипломної) роботи

Цей етап включає в себе — написання вступу та висновків до роботи, оформлення списку використаної літератури й додатків, редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, підготовка роботи до захисту.

Основні елементи завершального етапу:

Оформлення титульної сторінки – назва навчального закладу (УКРАЇНСЬКИЙ АДВЕНТИСТСЬКИЙ ТЕОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ), назва роботи; прізвище, ініціали автора із зазначенням шифру групи, прізвище, ініціали керівника, його науковий ступінь, вчене звання; рік виконання роботи. Титульний аркуш має бути оформлений за зразком (див. Додаток 1).

Зміст подається на початку роботи. Він містить найменування усіх розділів і підрозділів курсової (дипломної) роботи та номери початкових сторінок розділів і підрозділів (див. Додаток 2).

Вступ – це візитка дослідницької роботи. У ньому слід подати загальну характеристику роботи, розкрити сутність і важливість досліджуваної проблеми. Загальноприйнята структура вступу кожної наукової роботи охоплює такі аспекти:

– наукова актуальність обраної теми (коротке обґрунтування доцільності роботи для розуміння окремого вибраного для дослідження моменту практичного богослов'я та його теоретичне та практичне осмислення);

– аналіз спеціальної наукової літератури, що відповідає обраній темі, допомагає розкрити тему. Слід залучати до дослідження наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників. До теоретичного і

критичного матеріалу треба ставитись науково, однак достатньо критично, пам'ятати, що певні праці написані у конкретні історико-культурні періоди, мають на собі нашарування певних ідеологічних догматів, а тому не завжди відповідають біблійному вченню;

– мета і завдання курсової (дипломної) роботи; предмет і об'єкт дослідження, перелік конкретних питань, розглянутих у роботі.

У Вступі до дипломної роботи варто помістити пункт, присвячений методологічній позиції автора (слід враховувати різноманіття методів сучасного богослов'я, що застосовуються для аналізу Святого Письма). Тут також подається короткий опис структури роботи – наявність Вступу, певної кількості розділів, висновків, додатків.

Загалом, Вступ демонструє ерудованість студента, вміння оперувати літературознавчими термінами і поняттями, а також його рівень опанування науковим стилем.

Обсяг Вступу до курсової роботи складає приблизно 2-8 сторінок, до дипломної роботи – 10-15 сторінок.

Основна частина курсової (дипломної) роботи розкриває теоретичні аспекти обраної теми і найповніше подає результати власного дослідження студента. Доцільно ще раз нагадати, що єдиною підставою усіх висловлених в основній частині тверджень має бути аналіз обраного для дослідження явища, та аналіз частини Святого Письма, яке розглядається у дослідженні проблеми. Основна частина курсової роботи може складатись з двох або трьох розділів, дипломної роботи – трьох або чотирьох розділів. Кожний розділ підпорядковується чітко визначеній меті.

До формулювань назв розділів і підрозділів висувуються такі вимоги: стислість, чіткість, синтаксична різноманітність у побудові речень (з переважанням простих, поширених), послідовне та точне відображення внутрішньої логіки змісту роботи.

Основна частина роботи дає змогу перевірити вміння студента самостійно аналізувати текст, використовувати теоретичні положення для інтерпретації обраної частини Писання, аргументувати їх доцільно до проблематики роботи.

Висновки завершують і узагальнюють теоретичне та практичне осмислення досліджуваної проблеми. Вони повинні бути чіткими і стислими, обов'язково самостійними. Студентові належить уникати повторень і цитування. У висновках містяться відповіді на поставлені запитання у Вступі, які напряду пов'язані з метою та завданням роботи. Також, необхідно вказати на важливість здійсненого дослідження обраного явища чи процесу. Загалом, висновки містять основні ідеї, розглянуті в роботі, у концентрованому вигляді.

Обсяг Висновків до курсової роботи складає приблизно 2-3 сторінки, дипломної роботи – 3-5 сторінок.

Список використаних джерел (бібліографію) складають за алфавітним порядком та нумерують, спочатку розміщують літературу кирилицею, а потім латинкою; завершують список Інтернет-ресурси.

Відомості про джерела необхідно подавати згідно із затвердженим державним стандартом. Оформлення бібліографічних посилань – обов'язкова складова наукового апарату курсової (дипломної) роботи. Бібліографічний запис виконується за вимогами ДСТУ 8302:2015 (див. Додаток 3).

До курсової та дипломної роботи можна долучати додатки. Додатки можуть містити допоміжні матеріали: копії документів, ілюстрації, таблиці, схеми тощо.

При виконанні наукового дослідження і студенти, і досвідчені науковці обов'язково використовують опубліковані матеріали, монографії, статті інших науковців. Ідеї, висновки, розробки інших науковців не можна використовувати без посилань на наукові джерела. Курсова, (дипломна) робота, як правило, базується на вже відомих у науці ідеях, що становлять основу вирішення поставлених у дослідженні питань та проблем. Посилання, таким чином, дають читачеві повну інформацію щодо

послідовності проведеного дослідження та обсягу зібраного матеріалу, а також дозволяють перевірити достовірність і точність наведених цитат тощо.

Посилання слід подавати із зазначенням порядкового номеру джерела у списку використаної літератури і сторінки, з якої береться цитата. Таке посилання вміщається у квадратні дужки [1, с. 35], номер джерела в списку літератури і номер сторінки розділяються комою. Декілька джерел потрібно розділити крапкою з комою: [1; 12; 64].

Оформлення текстової частини має відповідати стандартним вимогам:

- текст курсової (дипломної) роботи слід набрати на комп'ютері і видрукувати на стандартному папері А-4;
- Розмір шрифту - 14, міжрядковий інтервал - 1,5
- Поля: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм (див. Додаток 4);
- У випадку цитати в понад 4 рядки – розмір шрифту 12.
- Посторінкові зноски й коментарі – розмір шрифту 11.
- Шрифт для тексту курсової (дипломної) роботи – Times New Roman, для тексту на грецькій мові – SBL Greek, для тексту на єврейській мові – SBL Hebrew.
- Апостроф використовують такого зразка: '.
- Лапки: « – для відкривання; » – для закривання. Якщо всередині цих лапок необхідно вжити ще одні, то такого зразка: “ – для відкривання; ” – для закривання внутрішньої цитати.
- Дужки використовувати овальні ( ). Квадратні [ ] використовуються всередині овальних.
- Для позначення *тире* використовують два графічні знаки:
  - коротке тире-дефіс (-) без відступів між числами або подвійними словами для позначення проміжків між ними;
  - довге тире (–) із відступами з обох боків як розділовий знак.
- Курсив використовують у випадку:
  - написання слів іншомовного походження, наприклад: *ex cathedra, a priori*;
  - з метою наголошення терміну або виокремлення вислову.
  - Слово, вислів, подані курсивом, немає потреби додатково підкреслювати, як і розділові знаки після курсиву треба писати звичайним стилем.
- Цитати подавати українською мовою, за винятком випадків, коли специфіка роботи вимагає цитування мовою оригіналу. Останнє переважно стосується складних патристичних текстів, фахові переклади яких в українській мові відсутні.
- У випадку цитати до 4 рядків використовують лапки « ». Якщо ж їх кількість більша – таку цитату подають без лапок, відокремлюючи від загального тексту вгорі та внизу на додатковий інтервал та відступом 1 см ліворуч.
- Для цитування Святого Письма вживати скорочення книг з крапками (Бут. 5:17). Скорочення книг наведені нижче.

СТАРИЙ ЗАВІТ

Повна назва	Скорочена назва	Скорочення для богослов. літератури
Книга Буття	Буття	Бут.
Книга Вихід	Вихід	Вих.
Книга Левит	Левит	Лев.
Книга Чисел	Чисел	Чис.
Книга Повторення Закону	Повторення Закону	П. Зак.
Книга Ісуса Навина	Ісуса Навина	І. Нав.
Книга Суддів	Суддів	Суд.
Книга Рут	Рут	Рут
Перша книга Самуїла	1 Самуїла	1 Сам.
Друга книга Самуїла	2 Самуїла	2 Сам.
Перша книга Царів	1 Царів	1 Цар.
Друга книга Царів	2 Царів	2 Цар.
Перша книга Хронік	1 Хронік	1 Хр.
Друга книга Хронік	2 Хронік	2 Хр.
Книга Ездри	Ездри	Езд.
Книга Неємії	Неємії	Неєм.
Книга Естер	Естер	Ест.
Книга Йова	Йова	Йов
Книга Псалмів	Псалмів	Пс.
Книга Приповістей Соломонових	Приповістей	Прип.
Книга Еклезіястова	Еклезіястова	Екл.
Пісня над піснями	Пісня над піснями	Пісн.
Книга пророка Ісаї	Ісаї	Іс.
Книга пророка Єремії	Єремії	Єр.
Плач Єремії	Плач Єремії	Пл. Єр.
Книга пророка Єзекїїля	Єзекїїля	Єз.
Книга пророка Даниїла	Даниїла	Дан.
Книга пророка Осії	Осії	Ос.
Книга пророка Йоїла	Йоїла	Йоїл
Книга пророка Амоса	Амоса	Ам.
Книга пророка Овдія	Овдія	Овд.
Книга пророка Йони	Йони	Йона
Книга пророка Михея	Михея	Мих.
Книга пророка Наума	Наума	Наум
Книга пророка Авакума	Авакума	Ав.
Книга пророка Софонії	Софонії	Соф.
Книга пророка Огія	Огія	Ог.
Книга пророка Захарії	Захарії	Зах.
Книга пророка Малахії	Малахії	Мал.

НОВИЙ ЗАВІТ

Євангеліє від Матвія	Матвія	Мт.
Євангеліє від Марка	Марка	Мр.
Євангеліє від Луки	Луки	Лк.
Євангеліє від Івана / Іоанна	Івана / Іоанна	Ів. / Ін.
Дії апостолів	Дії апостолів	Дії
Перше послання до Коринтян	1 Коринтян	1 Кор.
Друге послання до Коринтян	2 Коринтян	2 Кор.
Послання до Галатів	Галатів	Гал.
Послання до Ефесян	Ефесян	Еф.
Послання до Филип'ян	Филип'ян	Фил.
Послання до Римлян	Римлян	Рим.
Послання до Колосян	Колосян	Кол.
Перше послання до Солунян	1 Солунян	1 Сол.
Друге послання до Солунян	2 Солунян	2 Сол.
Перше послання до Тимофія	1 Тимофія	1 Тим.
Друге послання до Тимофія	2 Тимофія	2 Тим.
Послання до Тита	Тита	Тит.
Послання до Філімона	Філімона	Філим.
Послання до Євреїв	Євреїв	Євр.
Послання Якова	Якова	Як.
Перше послання Петра	1 Петра	1 Петр.
Друге послання Петра	2 Петра	2 Петр.
Перше послання Івана / Іоанна	1 Івана / Іоанна	1 Ів. / 1 Ін.
Друге послання Івана / Іоанна	2 Івана / Іоанна	2 Ів. / Ін.
Третє послання Івана / Іоанна	3 Івана / Іоанна	3 Ів. / Ін.
Послання Юди	Юди	Юд.
Об'явлення Іоанна Богослова / Одкровення / Апокаліпсис	Об'явлення / Одкровення / Апокаліпсис	Об. / Од.

- Двокрапку (:) ставлять без пропусків між номером розділу і номером вірша (Іс. 16:7).
- Кожна структурна одиниця (розділ) роботи починається з нової сторінки; НАЗВА РОЗДІЛУ пишеться посередині великими літерами.
- Назва підрозділу пишеться теж посередині – Перша буква велика, далі як у реченні.
- Відстань між розділами (і підрозділами) та основним текстом: в налаштуваннях абзацу – відступи зверху і знизу – 20 пт, міжрядковий інтервал 1,5.
- Розділи та підрозділи виділяються жирним шрифтом (див. Додаток 4).
- Нумерація сторінок проставляється вгорі справа сторінки (див. Додаток 4), без крапки.
- Першою та другою сторінками роботи є титульна, та ЗМІСТ що враховується при загальній нумерації сторінок, однак цифри на них не ставляться (див. Додаток 1, Додаток 2).
- Шрифт для нумерації сторінок - Times New Roman.
- Відступ абзацу – 1,25 см.
- Відстань між абзацами зверху та знизу “0” (див. Додаток 4).

- Готовий, уважно вчитаний текст роботи брошурується. Курсові роботи зшиваються довільним способом. Дипломні роботи подаються в палітурці.
- приблизний обсяг курсової роботи становить 25-30 сторінок, обсяг дипломної роботи – 60-80 сторінок комп'ютерного набору.

У такому вигляді роботи приймаються для захисту (курсозна робота) або для рецензування (дипломна робота) з подальшим захистом перед спеціальною комісією.

Підготовка до захисту та захист курсової роботи

Захист курсової роботи відбувається у терміни, визначені педагогічною радою, під час екзаменаційної сесії. Захист відбувається прилюдно, у присутності студентів (або частини студентів), які виконували свої наукові дослідження під керівництвом викладача, який організовує захист. На захисті бажана присутність інших викладачів кафедри, факультету; крім того, можливий спільний захист курсових робіт, виконаних студентами під керівництвом різних викладачів. Студент упродовж 10 хв. розповідає про своє наукове дослідження, наголошуючи на найважливіших проблемах, які знайшли своє відображення в його курсовій роботі. Захист курсової роботи має характер наукового диспуту, під час якого присутні студенти і викладачі можуть ставити запитання, пов'язані із досліджуваною проблемою, методикою її вивчення, а також використанням наукового апарату.

КЕРІВНИЦТВО КУРСОВОЮ (ДИПЛОМНОЮ) РОБОТОЮ ТА ЇЇ РЕЦЕНЗУВАННЯ

Керівництво науковими роботами студентів доручається кваліфікованим викладачам вищого навчального закладу.

Обов'язки наукового керівника:

- надавати допомогу у виборі теми, розробці плану (змісту) роботи, доборі літератури, методології та методів дослідження тощо;
- аналізувати зміст роботи, висновки і результати дослідження;
- визначати поетапні терміни виконання роботи;
- доповідати на засіданні педагогічної ради про виконання та завершення роботи;
- дати відгук на роботу.

Відгук наукового керівника дипломної роботи пишеться у двох примірниках у довільній формі. В ньому визначають:

- актуальність теми;
- ступінь наукового і практичного значення дипломної роботи;
- рівень підготовки студента до виконання дослідницьких завдань;
- ступінь самостійності у виконанні дипломної роботи;
- новизну поставлених питань та оригінальність їх вирішення;
- вміння використовувати літературу;
- ступінь оволодіння методами дослідження;
- повноту та якість розробки теми;
- логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу;
- можливість практичного застосування результатів дослідження дипломної роботи або окремих її частин;

- висновок щодо відповідності роботи вимогам, що ставляться перед навчальними кваліфікаційними роботами.

Рецензію на дипломну роботу надає фахівець у відповідній галузі наукових досліджень. Особливу увагу в рецензії слід звернути на:

- актуальність теми;
- вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявність у роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизна, перспективність, практична цінність;
- достовірність результатів і обґрунтованість висновків дослідника;
- стан викладу та оформлення роботи;
- недоліки роботи.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ НАПИСАННІ ТА ОФОРМЛЕННІ КУРСОВОЇ, МАГІСТЕРСЬКОЇ, ДИПЛОМНОЇ РОБИ:

- зміст роботи не відповідає її плану або не розкриває теми цілком чи в її основній частині;
- сформульовані розділи (підрозділи) не відображають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження;
- мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відображає специфіки об'єкта і предмета дослідження;
- автор не виявив самостійності, робота є компіляцією чи плагіатом.
- не зроблений глибокий, всебічний аналіз нової спеціальної літератури (останні 5 – 10 років) з теми дослідження;
- аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відображає рівня досліджуваної проблеми;
- кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням;
- у роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал;
- бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури поданий довільно, без дотримання вимог стандартів затверджених у семінарії;
- ілюстративний матеріал використано таблиці, схеми, запозичені не з першоджерела;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ОФОРМЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКИХ РОБИТ

Під час навчання у семінарії студенти повинні складати та оформляти дослідницькі роботи за вимогами і формою, передбаченими методичними вказівками які розроблені на базі Адвентистської Духовної Семінарії в Україні. Контроль стандартів у семінарії розглядається як складова частина навчального процесу.

Викладач, за курсом якого виконується дослідницька робота, особисто відповідає за проведення завершального контролю відповідності роботи вимогам та стандартам Духовної семінарії. Якість відповідності враховується при підсумку загальної оцінки за дослідницьку роботу.

Про відхилення від вимог оформлення за стандартами Духовної семінарії викладач вказує у формі поміток у тексті або у зауваженнях на титульному аркуші роботи. Значні відхилення від вимог викладач має розглядати як грубу помилку та підставу для повернення роботи на доопрацювання.

БІБЛІОГРАФІЯ¹

1. Как написать и защитить диссертацию: краткий курс для начинающих исследователей/Е.М. Неволина.—Челябинск: Урал Л.Т.Д., 2001б—190 с.
2. Методика написання магістерської кваліфікаційної роботи: навч.— метод. Посіб./упор. І. М. Кравченко.—К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011.—137 с.
3. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи по програмі підготовки спеціалістів, студентів галузі знань 0203 Гуманітарні науки спеціальності 7.02030302 “Мова та література (англійська)”/укладач к. Філ. Н., доц. Н.П. Поліщук—Буча: УГІ, 29 с.
4. Методичні вказівки для виконання курсових та магістерських робіт з історії світової літератури та національної літератури/Укладачі доц. К.ф.н. О.Т. Бандроська, доц. К.ф. н. Я. І. Кравець, доц. К.ф.н. Л. В. Мацевко—Бекерська—Львів: Видавничий центр факультету іноземних моа ЛНУ імені Івана Франка, 2012.—32 с.
5. Smith K. G./Academic writing and theological research: a guide for students/G. K. Smith.—Johannesburg: SATSP, 2008, 264 p.
6. Термінологічно-правописний poradnik для богословів та редакторів богословських текстів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://poradnyk.ucu.edu.ua>.

---

¹ Методичні вказівки УАТІ основані на вказаних в бібліографії джерелах. Деякі частини тексту відтворені без змін та посилань.

ДОДАТОК 1**УКРАЇНСЬКИЙ АДВЕНТИСТСЬКИЙ ТЕОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ****НАЗВА РОБОТИ**

Курсова робота
студента (-ки) групи ПБ –

Науковий керівник:

Буча
2020

ДОДАТОК 2**ЗМІСТ**

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. НАЗВА.....	9
1.1. Назва підрозділу.....	9
1.2. Назва підрозділу.....	15
1.3. Назва підрозділу.....	20
РОЗДІЛ 2. НАЗВА.....	25
2.1. Назва підрозділу.....	25
2.2. Назва підрозділу.....	32
2.3. Назва підрозділу.....	42
РОЗДІЛ 3. НАЗВА.....	47
3.1. Назва підрозділу.....	47
3.2. Назва підрозділу.....	55
3.3. Назва підрозділу.....	63
ВИСНОВКИ.....	70
БІБЛІОГРАФІЯ.....	77
ДОДАТКИ.....	85

ДОДАТОК 3

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.

	<p>5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.</p> <p>6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.</p>
Три автори	<p>1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.</p> <p>2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
<p>Багатотомні видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

	<p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента</p>

	<p>України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шилияев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття</i>

	<p><i>вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання:</p> <p>матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методологія толерантності в системі суспільних відносин. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : матеріали VII міжнарод. антитерорист. форуму (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Київ, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання:</p> <p>довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.
---------------------------	--

ДОДАТОК 4

РОЗДІ 1. ПОКИНУТИ ДІМ ТІЛА І МАТИ ДІМ У ГОСПОДА

Хоча вчені визнають, що в Біблії небагато свідчень про проміжковий стан між смертю і воскресінням [11, с. 675], деякі дослідники знаходять окремі біблійні вірші, щоб підтвердити свою віру в загробне життя. Більшість християн, які притримуються концепції безсмертної душі використовують біблійний уривок 2 Кор. 5:1-10. Ці вірші трактують в такому розумінні, що безтілесне існування після смерті – це перебування з Христом на небесах [11, с. 689]. Таке тлумачення цих текстів є самим популярним і поширеним. Вже Климент Александрійський посилаючись на цей уривок писав, що душа залишаючи тіло прямує на небеса [8]. Тертуліан підтримуючи таке тлумачення говорить, що перебування з Господом заслуговують мученики. Вони після виходу з тіла піднімаються в рай [10]. Немає нічого кращого як вийти з тіла і насолоджуватись присутністю Бога [6, с. 98].

1.1. Контекст послання

Апостол Павло продовжує свої роздуми і тому перший вірш п'ятого розділу починається зі слова γαρ (отже, тому що): «знаємо бо, коли земний мешкальний намет наш зруйнується, то маємо будівлю від Бога на небі, дім нерукотворний та вічний» (2 Кор. 5:1). Два житла тут протиставляються: перше житло – тимчасове і земне, в той час як друге житло вічне і небесне, яке походить від Бога і є нерукотворним. Контраст між двома житлами має паралель з протиставленням видимого, яке є дочасним і невидимого, яке є вічним (2 Кор. 4:18).